

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งหมายถึง มนุษย์โดยธรรมชาติย่อมอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ไม่อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่อาจมีข้อยกเว้นน้อยมากที่มนุษย์อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง เช่น ฤๅษี การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มของมนุษย์อาจมีได้หลายลักษณะและเรียกต่างกัน เป็นต้นว่า ครอบครัว (Family) เผ่าพันธุ์ (Tribe) ชุมชน (Community) สังคม (Society) และประเทศ (Country) เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ย่อมเป็นธรรมชาติอีกทีในแต่ละกลุ่มจะต้องมี “ผู้นำกลุ่ม” รวมทั้งมี “แนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่ม” เพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย สภาพเช่นนี้ได้มีวิวัฒนาการตลอดมา โดยผู้นำกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในระดับประเทศของภาครัฐ ในปัจจุบันอาจเรียกว่า “ผู้บริหาร” ขณะที่การควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มนั้น เรียกว่า การบริหาร (Administration) หรือการบริหารราชการ (Public administration) ด้วยเหตุผลเช่นนี้ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการบริหารหรือการบริหารราชการได้ง่าย และทำให้กล่าวได้อย่างมั่นใจว่า “ที่ใดมีประเทศ ที่นั่นย่อมมีการบริหาร”^๑ วิวัฒนาการของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานภาครัฐและเอกชน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง เพราะความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารเทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชน แต่ระบบการบริหารงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเกิดความไม่สอดคล้อง และทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงทำให้สังคมโลกหันกลับมามองถึงสาเหตุปัญหาที่แท้จริง ในการบริหารของแต่ละประเทศที่มีผลกระทบต่อด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์การอื่นๆ อย่างมากมาย การบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การ เพราะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ และความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพขององค์การ การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยนำศาสตร์และศิลป์ พร้อมด้วยทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ในการกระบวนการ

^๑วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, “แนวคิดและความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ”, www.wiruch.com, (เข้าถึงเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕).

บริหารได้อย่างเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพ^๒ การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบการบริหารที่ได้รับความนิยมในวงการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมากในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ นอกจากนั้นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะต้องมีการลดอำนาจสั่งการจากระดับกระทรวงมาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และถ่ายโอนอำนาจการบริหารจัดการจากเขตพื้นที่การศึกษามาสู่สถานศึกษาโดยตรง ทำให้การบริหารสถานศึกษาเป็นการตัดสินใจ ณ ฐานปฏิบัติการ (Site-Based Decision Making) ซึ่งจะต้องมีการให้อำนาจสถานศึกษาในการบริหารจัดการตนเอง โดยระบบการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ได้กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสามารถสนองความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน การบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการสามารถระดมผู้มีประสบการณ์ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ส่งผลให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และพร้อมใจกันในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับนโยบายการปฏิรูประบบบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้การปรับระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นยุทธศาสตร์และได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการไว้ ๕ ประการ ได้แก่ ๑) ปรับระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ๒) เร่งรัดการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ๓) ส่งเสริมให้ใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ๔) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสังคม และ ๕) ส่งเสริมการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ปัจจุบันมีการปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษาขึ้นพื้นฐาน กล่าวคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ได้กำหนดนิยามของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา หมายความว่า มีการรวมสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษาตามโครงสร้างเดิมที่มีบริบทต่างกัน ดังนั้น จึงต้องพยายามพัฒนาระบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพ

ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดและหลักการสำคัญเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและจากข้อมูลการรายงานผลการบริหารที่ประสบความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบที่ผ่านมา พบว่าในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น มีแนวทางและปัญหาที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนและกำหนดแนว

^๒รับขวัญ ภาคภูมิ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต ๑”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๔๗).

ทางการบริหารให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของโรงเรียนเป็นสำคัญ^๓ เพื่อพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีความสุข และมุ่งสร้าง สังคมให้เข้มแข็งและมีคุณภาพ ๓ ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้และสังคม สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน^๔

เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่น่าสนใจ เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความสำคัญต่อการบริหาร โรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตนี้ มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการ มีชื่อเสียง ด้านการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีกิจกรรมเพื่อ สังคมมากมาย และพบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการสื่อสาร การสั่งการและการ ติดต่อประสานงานของผู้บริหารโรงเรียนกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอก ยังต้องได้รับการพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สิ่งที่จะทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาประสบความสำเร็จ คือการนำเอา หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ จึงต้องพัฒนา บุคคลกรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีความพอใจ มีความขยันขันแข็ง มีความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอ ซึ่งหมายถึง หลักอริยบท ๔^๕ ได้แก่ ๑) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักที่จะทำสิ่ง นั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ๒) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้น ด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อุตุน เอาธุระไม่ทอดถอย ๓) จิตตะ ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำ สิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป ๔) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการ วางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น นั่นเอง

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจึงต้องศึกษาถึงการประยุกต์ใช้อริยบท ๔ เพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร รวมถึง เปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามหลักอริยบท ๔ โดยจำแนกปัจจัย ส่วยบุคคล และแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอริยบท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป.

^๓นายสมศักดิ์ ครอบขอบ, “ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๑”,วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา ,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม,๒๕๔๘).

^๔กระทรวงศึกษาธิการ, **แผนพัฒนาการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐.

^๕พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๘๖.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตามหลักอิทธิบาท ๔

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการของการบริหารจัดการ โดยประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพใน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านฉันทะ ๒) ด้านวิริยะ ๓) ด้านจิตตะ และ ๔) ด้านวิมังสา

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้ และ ประสบการณ์

๒) ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตามหลักอิทธิบาท ๔ ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านฉันทะ (ความพอใจ) ด้านวิริยะ (ความเพียร) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) และด้านวิมังสา (ความรอบคอบ)

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน ๓๕๕ คน

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่ (๑) โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง (๒) โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม (๓) โรงเรียนสตรีวัดระฆัง

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๔ ถึง มกราคม พ.ศ.๒๕๕๖ รวมเป็นระยะเวลา ๑ ปี ๓ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๔.๓ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ บุคลากร ที่มีเพศ ต่างกัน มีทัศนคติต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ บุคลากร ที่มีอายุ ต่างกัน มีทัศนคติต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ บุคลากร ที่มีการศึกษา ต่างกัน มีทัศนคติต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ บุคลากร ที่มีตำแหน่ง ต่างกัน มีทัศนคติต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ บุคลากร ที่มีรายได้ ต่างกัน มีทัศนคติต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๖ บุคลากร ที่มีประสบการณ์ ต่างกัน มีทัศนคติต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

อิทธิบาท หมายถึง ธรรมที่ทำให้ถึงความสำเร็จหรือหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งประกอบไปด้วยหลักธรรม ๔ ข้อ

ฉันทะ หมายถึง ความพอใจในสิ่งนั้นๆและทำด้วยใจรัก ด้วยความเต็มใจ ต้องการทำให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจหรืองานที่ทำไม่สักระหว่างทำพอให้เสร็จๆ ไม่เลือกทำงานหรือเกี่ยงงาน

วิริยะ หมายถึง ความเพียร การขยันหมั่นประกอบ หมั่นกระทำด้วยความพยายาม อดทน เข้มแข็ง เอาการเอางาน ไม่ท้อถอย หนักเอาเบาสู้ง

จิตตะ หมายถึง การเอาใจในการฝึกฝน ตั้งใจในสิ่งที่ทำ ทำด้วยความคิด ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย ใช้ความคิดในเรื่องนั้นเสมอๆ ไม่ทิ้งงาน มีความสนใจ ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ ความใส่ใจในงานที่ทำ

วิมังสา หมายถึง การหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่อง ข้อขัดข้อง รู้จักการวางแผน วัตถุประสงค์ หาหรือคิดค้นวิธีการแก้ไขปัญหา

การประยุกต์ใช้ หมายถึง การนำเอาหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา มาปรับใช้ให้เข้ากัน หรือการนำหลักธรรมมาประกอบร่วมกันในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตบางกอกน้อย โดยศึกษาเฉพาะอิทธิบาท ๔

พัฒนา หมายถึง การทำให้เปลี่ยนแปลง การทำให้ดีขึ้นหรือเจริญขึ้นในสถานศึกษา รวมถึงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ

ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานที่มีการใช้ทรัพยากรการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการใดๆ ก็ตามโดยมีสิ่งมุ่งหวังถึงผลสำเร็จ และผลสำเร็จนั้นได้มาจากการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด และการดำเนินการเป็นไปอย่างประหยัด ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลา ทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการนั้นๆ ให้เป็นผลสำเร็จ และถูกต้อง

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่อยู่ภายใต้ความซับซ้อนของระบบสังคม ซึ่งบุคลากรภายในหน่วยงานจะต้องสร้างระดับการปฏิบัติงานในหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การและบรรลุตามเป้าหมายของผู้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ครูผู้สอนในสถานศึกษา หมายถึง ครูที่มีหน้าที่ในการแนะแนวทางแก่ผู้เรียนเพื่อให้ศึกษาหาความรู้ หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับหลักวิชาความรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

เจ้าหน้าที่ หมายถึง บุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือชั่วคราว หรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานทุกระดับในฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ซึ่งในนี้มีจำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง ๒) โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม และ ๓) โรงเรียนสตรีวัดระฆัง

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทราบประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตามหลักอิทธิบาท ๔

๑.๗.๒ ทราบประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทราบแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับนำไปพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ในประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น